

Ondersteuningsplan passend onderwijs 2022-2024

Samen leren en werken aan
inclusiever onderwijs in de Zaanstreek

Ieder kind doet mee

Samenwerkingsverband PO 27.05 Zaanstad, Oostzaan en Wormerland

Vastgesteld in bestuur: 18 maart 2022

Instemming OPR: 20 april 2022

Goedkeuring RvT: 20 april 2022

Inhoud

1	Vooraf	3
2	Onze missie en visie	4
3	Vorbereiding op dit ondersteuningsplan: reflectie en analyse	5
4	Onze ambities voor inclusiever onderwijs	6
5	Ieder kind passende ondersteuning	11
6	Samenwerking met gemeenten en jeugdhulp	14
7	Kwaliteitsbeleid	16
8	Programma-aanpak	18
9	Organisatie van het samenwerkingsverband	29
10	Begroting	30

Bijlagen

Vanwege de leesbaarheid spreken we in dit ondersteuningsplan soms over het kind en schrijven 'hij', uiteraard kan hiervoor ook het vrouwelijke of non-binaire kind worden gelezen. Gaat het over het kind in het onderwijs of de school, dan schrijven we 'leerling'. Waar 'ouders' staat kan ook 'verzorgers' worden gelezen.

Dit ondersteuningsplan is het formele strategisch beleidsplan van het samenwerkingsverband.

Voor leerlingen, ouders en samenwerkingspartners 'vertalen' wij de inhoud de komende tijd in passende taal en vorm.

1. Vooraf

In dit ondersteuningsplan staat hoe wij passend onderwijs organiseren en financieren. We bouwen door op de resultaten van de afgelopen jaren en zetten ook belangrijke stappen richting inclusiever onderwijs en doelmatiger werken.

Waar we vanuit onze missie en visie op willen inzetten, is in dit ondersteuningsplan beschreven. We brengen die missie en visie in praktijk via vijf programmalijnen.

Wat we bij elke programmalijn voor ogen hebben, staat ook in dit ondersteuningsplan. Welke activiteiten we binnen elke programmalijn precies uitvoeren en hoe we dat gaan doen, werken we de komende twee jaar verder uit. Daarom geldt dit ondersteuningsplan voor twee jaar.

Over de missie, visie en de thema's waaraan we in ons samenwerkingsverband willen werken, is volop meegedacht door onder anderen onderwijsprofessionals op de scholen, schoolbestuurders, toezichthouders, medewerkers en ouders in de ondersteuningsplanraad en externe samenwerkingspartners.

Nieuw ondersteuningsplan in 2024

In 2024 volgt dus een volgend ondersteuningsplan, waarin de programma-aanpak en doelen concreter zijn uitgewerkt (zie hoofdstuk 8 voor een eerste doorkijk). In ons programma beschrijven we straks ook gedetailleerder hoe we volgen of we op de goede weg zijn. Naast het 'tellen', zien we ook 'vertellen' als manier om te monitoren: we willen elkaar inspireren met goede voorbeeldpraktijken. Bij de verdere programma-uitwerking besteden we aandacht aan een passende communicatieaanpak en de verantwoordelijkheden van scholen, schoolbesturen en samenwerkingsverband.

In lijn met (landelijke) ontwikkelingen

Alle scholen in Nederland moeten hun onderwijs de komende jaren inclusiever maken. Zo staat in het huidige regeerakkoord dat kinderen met en zonder ondersteuningsbehoeften vaker samen dichtbij huis naar dezelfde school moeten kunnen gaan. In het akkoord zijn ook de 25 maatregelen die voortkwamen uit de evaluatie passend onderwijs meegenomen. Hoe wij aan deze maatregelen werken, is al inzichtelijk gemaakt in de eerste doorkijk van onze programma-aanpak.

Instemming en vaststelling plan

Dit plan wordt ter instemming voorgelegd aan de ondersteuningsplanraad, waarin ouders en medewerkers zijn vertegenwoordigd. Ook wordt het plan gedeeld met het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs (VO 27.06), voor een goede doorgaande lijn van primair naar voortgezet onderwijs.

Dit ondersteuningsplan wordt vastgesteld door het bestuur van het samenwerkingsverband, na 'op overeenstemming gericht overleg' met de gemeenten in de regio. Die gezamenlijke afspraken zijn belangrijk, want net als de gemeenten willen wij passend onderwijs en jeugdhulp goed op elkaar laten aansluiten.

Passend onderwijs voor een kleine 15 duizend kinderen

In de regio Zaanstreek gaan een kleine 15 duizend kinderen in de basisschoollleeftijd naar school. Zeven schoolbesturen (met 58 basisscholen en 2 scholen voor speciaal (basis)onderwijs) werken samen in Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Zaanstreek.

Dit zijn: Stichting Agora (bijzonder primair onderwijs in de Zaanstreek) | Stichting Zaan Primair (openbaar primair en (voortgezet) speciaal onderwijs) | Stichting OpSpoor (Primair Openbaar Onderwijs in de regio Waterland & Oostzaan) | Stichting Vrije Scholen Ithaka | Stichting de Werf voor Onderwijs op Grondslag van Vrije Persoonlijkheidsvorming | Stichting Interregionaal Onderwijs Zaanstad | Stichting De Eigen Wijs.

Check [onze website](#) voor meer informatie.

2 Onze missie en visie

Onze missie en visie zijn de basis voor ons handelen richting inclusiever onderwijs.

Missie

In de Zaanstreek werken wij als schoolbesturen met onderwijsprofessionals, ketenpartners - en natuurlijk met kinderen en hun ouders - aan thuis nabij, inclusiever onderwijs.

Dit doen wij omdat ieder kind recht heeft op goed onderwijs en gelijke kansen verdient om mee te kunnen doen. Nu op school, 'later' als volwaardig burger in onze samenleving. Daar bereiden de scholen in ons samenwerkingsverband ieder kind zo goed mogelijk op voor.

Visie

Erbij horen is één van onze belangrijkste sociale behoeften als mens. Ongeacht sociaal-culturele of etnische achtergrond, intellectueel vermogen, financiële situatie, identiteit, gender of beperking: niemand in de samenleving mag buitenspel staan. Niet alleen omdat volwaardig 'burgerschap' voor een ieder persoonlijk van waarde is, maar ook omdat onze samenleving rijker wordt als ieders stem gehoord wordt en ieders bijdrage telt: sociaal, maatschappelijk en op de arbeidsmarkt.

Meedoen in de samenleving bevordert de gezondheid, biedt sociale contacten, geeft zelfvertrouwen en het gevoel nuttig te zijn. Het stelt mensen in staat om in hun levensonderhoud te voorzien en is de basis voor onze welvaart. Meedoen bevordert de binding tussen groepen mensen en de gelijkwaardige relaties tussen die groepen en draagt zo bij aan maatschappelijke samenhang en het functioneren van onze democratie.

Dit 'meedoen' kun je bij uitstek leren op school, in je eigen omgeving. Daar ontmoeten kinderen die later onze samenleving vormgeven, elkaar. Zij kunnen leren uitgaan van verschillen en ontdekken dat iedereen met eigen unieke kwaliteiten kan bijdragen aan activiteiten. Zo wordt insluiten de norm en hopen we dat de kinderen die nu naar school gaan, later zelf uitdragen dat iedereen er mag zijn en gelijkwaardig mee kan doen. Zodat onze samenleving inclusiever wordt.

Inclusiever onderwijs is ook een (inter)nationale opdracht. Volgens het VN-Kinderrechtenverdrag dat Nederland in 2016 ondertekende, hebben alle kinderen recht op onderwijs en de toegang tot dat onderwijs moet gebaseerd zijn op gelijke kansen. Ongeacht hun mogelijkheden en beperkingen hebben kinderen het recht om dezelfde scholen te bezoeken.

Het VN-verdrag vraagt specifiek aandacht voor kinderen die belemmeringen op school ervaren, doordat het onderwijs, de omgeving of andere randvoorwaarden onvoldoende aansluiten op hun ondersteuningsvragen. Terwijl zij op gelijke wijze van hun recht op onderwijs zouden moeten kunnen profiteren. Het kan zijn dat gespecialiseerd onderwijs voor sommige kinderen het meest wenselijk is. Ook dan is de inzet gericht op inclusie en nu en later meedoen in de samenleving.

Werken aan inclusiever onderwijs zien wij in de Zaanstreek als een onderwijspraktijk die voortdurend in ontwikkeling is en die tijd en aandacht vraagt. We gaan die uitdaging aan en leren van en met elkaar hoe we het onderwijs (steeds) passend(er) maken voor kinderen. Dit doen we als schoolbesturen zelf én samen, ook met onze partners in onderwijs, jeugdhulp, welzijn, sport, gemeente en zorg. Ook zij dragen bij aan de optimale ontwikkeling van kinderen. Vanzelfsprekend hebben de kinderen en hun ouders in ons samenwerkingsverband alle recht van spreken.

Wij willen dat in ons samenwerkingsverband zoveel mogelijk kinderen naar het regulier onderwijs gaan. Door samen inclusiever te leren denken én doen en het reguliere onderwijs steeds passender te maken, streven we ernaar dat maximaal één procent van de kinderen in onze regio (tijdelijk) naar het gespecialiseerd onderwijs gaat. Ook willen we in onze regio géén thuiszitters en willen we meer leerlingen met een leerplichtonthefving toeleiden naar onderwijs (ook als dit zou leiden tot een groei van het gespecialiseerde onderwijs). Komende ondersteuningsplanperiode onderzoeken we met elkaar of en hoe we deze drie ambities kunnen waarmaken in het samenwerkingsverband.

3 Voorbereiding op dit ondersteuningsplan: reflectie en analyse

Voor het maken van onze ambities voor inclusiever onderwijs, is input opgehaald bij allerlei interne en externe stakeholders. Zo zijn inspanningen en resultaten van afgelopen jaren geëvalueerd, zijn data geanalyseerd en is ook de tevredenheid van scholen en ouders meegewogen. Ook is een externe analyse gedaan: wat komt er vanuit 'Den Haag' en de samenleving op ons af? Een samenvatting van de bevindingen.

Ontwikkelingen deelnamepercentage gespecialiseerd onderwijs

Monitoregevens wijzen uit dat het aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs, na jarenlange stijging, nu dalende is. De groei van het speciaal onderwijs gaat door. Het deelnamepercentage speciaal onderwijs is nog wel steeds onder het landelijk gemiddelde.

We zien veel verwijzingen via voorschoolse organisaties. Ook zien we relatief veel aanmeldingen voor een toelaatbaarheidsverklaring voor kinderen met spraaktaalproblemen.

Dit vraagt de komende ondersteuningsplanperiode om onderzoek naar mogelijke oorzaken, goede praktijken en effectieve ondersteuningsarrangementen. Het vraagt ook om intensievere samenwerking tussen de schoolbesturen aan inclusiever onderwijs vanuit één visie.

Evaluatie passend onderwijs

In de 'Voortgangsrapportage verbeteraanpak passend onderwijs 2021 primair en voortgezet onderwijs' zijn door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen 25 verbetermaatregelen voor passend onderwijs geformuleerd. Deze landelijke evaluatie passend onderwijs is geanalyseerd en in alle gremia van het samenwerkingsverband besproken, natuurlijk in relatie tot hoe wij in de Zaanstreek aan het werk zijn. De 25 verbetermaatregelen koppelen we aan onze programmagerichte uitvoering van het nieuwe ondersteuningsplan, zodat in onze nieuwe koers duidelijk is via welke acties wij hieraan werken.

Wat behouden, wat (verder) ontwikkelen?

Analyses van onder meer de monitor schooljaar 2020-2021, het kwaliteitssysteem en tevredenheid van ouders en scholen, zijn vertaald in het nieuwe ondersteuningsplan.

Ook zijn met de ondersteuningsplanraad, het bestuur, de raad van toezicht en de programmaraad belangrijke ontwikkelpunten in kaart gebracht. Deze ontwikkelpunten zijn zonder uitzondering meegenomen in het nieuwe ondersteuningsplan en zijn terug te vinden in de verschillende programmalijnen. Die variëren van uniforme verantwoording door schoolbesturen tot aandacht voor het terugplaatsingsbeleid en van het beter betrekken van kleinere schoolbesturen in het samenwerkingsverband tot communicatie op maat. Wat sterk naar voren komt is de wens van schoolbesturen om intensiever samen te werken om de gezamenlijke ambities voor kinderen in de Zaanstreek te realiseren.

Ook behouden we een aantal effectieve aanpakken, zoals de huidige procedure voor de toelaatbaarheidsverklaring, behoud van schoolmaatschappelijk werk, professionalisering en de doorontwikkeling van de samenwerking tussen scholen en jeugdteams. We willen een slag maken in doelmatigheid en gaan werken met een programmatische aanpak.

Op basis van de hier samengevatte analyses en gesprekken met stakeholders, zijn naast 'doorlopende' projecten vier hoofdambities voor de komende ondersteuningsplanperiode gemaakt (zie hoofdstuk 4):

- 1 Inclusiever (leren) denken en doen
- 2 Onderwijs passender maken
- 3 Samen leren, samen werken, samen scholen
- 4 Doelmatig organiseren, vrolijk verantwoorden

4 Onze ambities voor inclusiever onderwijs

Richting inclusiever onderwijs focussen wij op vier hoofdambities, die we verder uitwerken in programmalijnen:

- 1 Inclusiever (leren) denken en doen
- 2 Onderwijs passender maken
- 3 Samen leren, samen werken, samen scholen
- 4 Doelmatig organiseren, vrolijk verantwoorden

Een vijfde programma bestaat uit 'lopende' projecten en arrangementen die we komende ondersteuningsplanperiode voortzetten (zie hoofdstuk 5). Ook die dragen bij aan inclusiever onderwijs.

1 Inclusiever (leren) denken en doen

Voor ons is inclusiever onderwijs geen verre stip aan de horizon, maar een ambitie waar we komende tijd gericht naartoe willen werken. De uitdaging voor schoolbesturen en scholen is om vanuit een heldere visie onderwijsbeleid en onderwijspraktijken te ontwikkelen om barrières die het leren, de ontwikkeling of het meedoen met leeftijdgenoten belemmeren, zoveel mogelijk weg te nemen.

Werken aan inclusiever onderwijs is zeker niet eenvoudig, maar is een doorlopend proces van uitproberen en bijstellen, van doorzetten en van soms ook accepteren dat je een stap terug moet doen om daarna weer verder te komen. Samenwerking is noodzakelijk – binnen de school, tussen scholen, met ketenpartners en met ouders – zeker ook om zoveel mogelijk kinderen met meer complexe ondersteuningsvragen mee te laten doen op de reguliere basisschool in hun eigen woonomgeving.

Dit vraagt om onderwijsprofessionals die uitgaan van verschillen en die inclusief willen denken en handelen. Die verantwoordelijkheid nemen voor en aanspreekbaar zijn op het ontwerpen en realiseren van betekenisvolle leerervaringen voor álle kinderen. Die hoge verwachtingen hebben van kinderen en ze het vertrouwen geven dat zij zich kunnen ontwikkelen en dat zij kunnen bijdragen en meedoen in de groep en de school.

Specifieke ondersteuningsvragen zijn vaak het resultaat van een complexe wisselwerking tussen verschillende factoren: het kind zelf, zijn groep, de school, thuis, noem maar op. Juist daarom is het zo belangrijk om oog te hebben voor het totale kind in zijn omgeving en 'breed' in kaart te brengen wat een kind belemmert. Pas dan kunnen we het onderwijs of de omgeving passend(er) maken en de juiste ondersteuning bieden. Zo kan ieder kind tot zijn recht komen en de kans krijgen om zijn unieke mogelijkheden optimaal te ontwikkelen.

Inclusiever denken en doen: waaraan willen we werken? *

- We starten met een gedegen onderzoek. Wat doen we al in de praktijk? Welke barrières belemmeren gelijke kansen en inclusiever onderwijs? Wat zien we als kansrijke stappen? Ook de groei van het speciaal onderzoek en mogelijkheden om meer leerlingen met een leerplichtonthefing terug te leiden naar het onderwijs worden in dit onderzoek meegenomen
- Inclusief denken en handelen en werken aan kansengelijkheid in praktijk brengen (visie- en planontwikkeling en -uitvoering en verder bouwen op wat we al doen op weg naar inclusiever onderwijs).
- Beleid ontwikkelen om meer kinderen in het regulier onderwijs de juiste ondersteuning te bieden en het deelnamepercentage van het aantal kinderen in het speciaal (basis)onderwijs verminderen.
- Beleid ontwikkelen om de hoge instroom van jonge kinderen vanuit (voor)schoolse voorzieningen in het speciaal (basis)onderwijs te verminderen.
- Kinderen met een ontheffing van leerplicht bieden we zoveel mogelijk onderwijsperspectief en schoolbesturen en samenwerkingsverband zetten in op preventie om zoveel mogelijk kinderen gebruik te laten maken van hun leerrecht.

**De volgorde geeft geen prioritering aan.*

Houvast en inspiratie

Kijkend naar de verdragen die Nederland ratificeerde die gaan over inclusiever onderwijs, kunnen onder meer het Salamanca-raamwerk en het Kinderrechtenverdrag houvast en inspiratie bieden voor het verder ontwikkelen van inclusiever denken en doen.

Tijdens een wereldconferentie over 'speciale onderwijsbehoeften, toegang en kwaliteit' in Salamanca in 1994, werd het Salamanca raamwerk voor actie richting de ontwikkeling van meer inclusieve scholen opgesteld. Ook Nederland heeft dit verdrag onderschreven.

Het Salamanca-raamwerk legde de basis voor het denken over inclusiever onderwijs en werd onder meer ook gebruikt in het beschrijven van het recht op onderwijs als een recht in inclusief onderwijs in het Internationaal Verdrag Rechten van Personen met een Handicap.

Wat kan een inclusieve school doen:

- 1 Erkennen dat kinderen van elkaar verschillen en tegemoet komen aan de specifieke ondersteuning die zij nodig hebben; alle kinderen en jongeren leren, waar maar enigszins mogelijk, met en van elkaar.
- 2 Een uitdagend curriculum bieden aan alle kinderen, diverse vormen van differentiatie toepassen, passende arrangementen bieden voor ondersteuning en begeleiding, zorgen voor een goede schoolorganisatie, waar nodig hulpmiddelen inzetten en partnerschappen ontwikkelen met ouders en andere betrokkenen.
- 3 Zorgen voor een volledige en doorlopend geheel van ondersteuning en begeleiding die past bij de ondersteunings- en begeleidingsbehoeften van kinderen.

Houvast en inspiratie

Ook de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (Unesco) omschrijft wat belangrijk is voor een inclusievere onderwijspraktijk:

- een inclusievere onderwijspraktijk ontwikkelen is een nooit aflatende inspanning om betere manieren te vinden om in te spelen op diversiteit: hoe leren we omgaan met verschillen en hoe kunnen we van verschillen leren?
- in een inclusievere onderwijspraktijk gaat het om het in beeld brengen en wegnemen van barrières die ons verhinderen recht te doen aan diversiteit in al haar verschijningsvormen
- inclusie heeft te maken met er mogen zijn, gekend en gezien worden, mee mogen doen, een eigen bijdrage mogen leveren en mogelijkheden krijgen om naar vermogen te kunnen presteren en je te kunnen ontwikkelen, gericht op 'heel de mens'
- een inclusievere onderwijspraktijk heeft specifiek aandacht voor die (groepen) kinderen die het risico lopen gemarginaliseerd en uitgesloten te worden of onder te presteren

2 Onderwijs passender maken

Wij denken dat de 'gewone' basisschool in de eigen buurt – thuis nabij dus - dé plek is voor burgers in wording. Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen, ongeacht hun mogelijkheden en beperkingen, zich in het regulier onderwijs kunnen ontwikkelen, maken scholen hun onderwijs steeds passend(er).

Niet het kind hoeft zich aan te passen aan het onderwijs, scholen passen hun onderwijsaanbod, begeleiding, hulpmiddelen en de leeromgeving zo goed mogelijk aan, aan wat het kind nodig heeft. Zijn onderwijsbehoeften staan centraal. Ook als die heel specifiek zijn. Wij voelen ons als samenwerkende schoolbesturen samen verantwoordelijk voor alle kinderen in de Zaanstreek. We zorgen dat ieder kind naar school kan en bieden daarvoor een dekkend onderwijsaanbod.

Om een kind zoveel mogelijk in de eigen omgeving naar de reguliere basisschool te laten gaan, is kwalitatief goed onderwijs natuurlijk een voorwaarde. Net als handelingsgericht werken. We zetten noodzakelijke ondersteuning zo vroeg mogelijk en preventief in en doen wat nodig is om barrières weg te nemen die de ontwikkeling van een kind belemmeren.

Is een kind met specifieke onderwijsbehoefte aangemeld bij een school, dan heeft de school vanaf dat moment zorgplicht en neemt de verantwoordelijkheid om zo passend mogelijke ondersteuning te bieden. Scholen kunnen hiervoor altijd terecht bij hun schoolbestuur en het samenwerkingsverband en werken samen met ouders en ketenpartners.

Onderwijs passend(er) maken: waaraan willen we werken?

- We evalueren het format voor het schoolondersteuningsprofiel (SOP).
- We stimuleren onderzoek naar hoe we afstandsonderwijs kunnen inzetten als onderdeel van een dekkend onderwijsaanbod voor (dreigende) thuiszitters.
- We geven een boost aan de uitvoering van ons beleid om terugplaatsing vanuit het speciaal (basis) onderwijs naar het regulier onderwijs te vergroten.
- We stimuleren dat de samenwerkende schoolbesturen beleid maken voor de overstap van nieuwkomers van de Kernschool naar de basisschool.
- We onderzoeken hoe we het hoge aantal aanvragen voor een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor speciaal (basis)onderwijs voor kinderen kunnen verminderen – met Kentalis doen we dat ook specifiek voor TLV's voor kinderen met taalontwikkelingsstoornissen en met de schoolbesturen kijken we naar de hoge instroom van nieuwkomers in het speciaal (basis)onderwijs.
- Samen stappen zetten door doordacht te pionieren en daarvan te leren.

Houvast en inspiratie

In de 25 maatregelen die voormalig onderwijsminister Slob in 2020 presenteerde na de evaluatie van passend onderwijs, staat dat kinderen met en zonder ondersteuningsbehoeften vaker samen dichtbij huis naar dezelfde school moeten kunnen. Alle scholen in Nederland moeten hun onderwijs de komende jaren daarom inclusiever maken. De brancheorganisaties in het onderwijs ondersteunen dit. Zij maakten samen een strategische agenda voor inclusiever onderwijs, met tien richtlijnen waarmee zij de beweging naar een inclusievere samenleving willen versnellen. Onderwijs, jeugdhulp, zorg én vrije tijd zijn in deze visie in en om de school georganiseerd.

De 10 richtlijnen:

- 1 inclusie is een werkwoord
- 2 onderwijs, jeugdhulp, zorg en vrije tijd moeten zoveel mogelijk in en om de school georganiseerd worden
- 3 er wordt een ondersteuningsbehoefte geformuleerd, geen label geplakt
- 4 wij leren samen, bij voorkeur in een zo geïntegreerd mogelijke setting
- 5 leerlingen hebben een ontwikkelrecht
- 6 alle bij de jeugd betrokken partijen moeten samen optrekken
- 7 er moet voor een eenduidige route naar een passend aanbod worden gezorgd
- 8 en dat is geen bureaucratische route
- 9 er wordt geluisterd naar kinderen, jongeren en hun ouders
- 10 muren tussen hokjes worden geslecht

3 Samen leren, samen werken

Niet het samenwerkingsverband staat centraal. Samenwerken wél. Als samenwerkende schoolbesturen in de Zaanstreek hebben wij uitgesproken dat wij komende jaren graag intensiever samen optrekken om van elkaar te leren, elkaar te inspireren en samen te werken aan inclusiever onderwijs. Zo willen wij een gezamenlijke toekomstagenda maken om samen antwoord te geven op maatschappelijke vraagstukken. Ook zien wij kansen om samen onze stem sterk(er) te laten horen bij beleidsmakers in de regio en het land.

We blijven ons als schoolbesturen inzetten voor de verdere versterking en verbreding van een dekkend netwerk van onderwijsvoorzieningen voor kinderen in de Zaanstreek. Het ontwikkelen van (nieuwe) noodzakelijke maatwerktrajecten voor kinderen hoort hierbij om het onderwijs zo nodig passender en inclusiever te maken. We organiseren samen met schoolbesturen ook scholing of themabijeenkomsten rondom thema's als het jonge kind, hoogbegaafdheid, gedrag en taalspraakontwikkelingsstoornissen. Komende ondersteuningsplanperiode focussen we op scholing en thema's die bijdragen aan inclusiever onderwijs.

Natuurlijk willen we dat ieder kind in de Zaanstreek naar school gaat. Als 'thuiszitten' dreigt, zetten we alles op alles om dat te voorkomen. Scholen, schoolbesturen en samenwerkingsverband zoeken met partners als gemeenten en jeugdhulp naar creatieve oplossingen om kinderen zo thuisnabij mogelijk gebruik te laten maken van hun leerrecht. De doorzettingsmacht is belegd bij het bestuur, die hierin snel en actief optreedt. De coördinatie, van het samenwerkingsverband ondersteunt hierbij.

We werken met ouders als gelijkwaardig partners samen. Uitgangspunt is dat de ervaringskennis van ouders noodzakelijk is voor inclusiever onderwijs. Juist daarom is het van belang dat onderwijsprofessionals betrokken zijn op de ouders van de kinderen met wie zij werken en we streven naar educatief partnerschap.

Ouders zijn immers de beste 'kindkenners', onderwijsprofessionals de beste 'leerlingkenners'. Als ouders en team samen staan voor de aanpak op school, versterkt dit de kwaliteit van inclusiever onderwijs voor een kind en vergroot dat zijn ontwikkelkansen. Ouders kunnen hun stem ook laten horen in de ondersteuningsplanraad van het samenwerkingsverband en natuurlijk in de medezeggenschapsraad van de school van hun kind.

Ook de stem van het kind telt natuurlijk. Veel scholen werken al aan meer eigenaarschap van kinderen en dat ondersteunen we als samenwerkingsverband, onder meer door een jeugd- en oudersteunpunt in te richten – we doen dat liefst samen met het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs in de regio. We informeren ouders via dit steunpunt over de onafhankelijke ondersteuningsmogelijkheden in ons samenwerkingsverband.

Werken aan inclusiever onderwijs kunnen we niet alleen. Scholen zoeken daarom nu al aansluiting bij het jeugdteam dat verbonden is aan de school. Het liefst bieden we jeugdhulp in de school – in elk geval zo thuisnabij mogelijk. We werken vanuit een gezamenlijke aanpak om een kind en zijn gezin zo goed mogelijk te ondersteunen en te laten meedoen.

Samen leren, samen werken: waaraan willen we werken?

- Als samenwerkingsverband ontwikkelen we een brede toekomstagenda (programma-aanpak).
- We ontwikkelen een gezamenlijke aanpak om 'thuiszitten' te voorkomen.
- We signaleren welke nieuwe maatwerktrajecten het onderwijs in onze regio passender maken en gaan met schoolbesturen in gesprek om die (desgewenst met ons advies) te ontwikkelen.
- We stimuleren en faciliteren als samenwerkingsverband het delen van kennis en 'goede onderwijspraktijken' om elkaar te inspireren bij het vormgeven van inclusiever onderwijs.
- We richten (samen met een of meerdere andere samenwerkingsverband(en)) een steunpunt in voor jeugd en ouders in ons samenwerkingsverband.
- We investeren in netwerken in de wijken en gaan voor een wijkgerichte aanpak: we stimuleren en faciliteren de start van een aantal pilots.
- We werken aan goede samenwerking met de jeugdteams van gemeenten in onze regio: professionals uit onderwijs en jeugdhulp werken op kindniveau met elkaar samen.
- We maken een communicatieplan voor planmatige communicatie met onze stakeholders – onderdeel daarvan is bekender maken wat het samenwerkingsverband is en doet.

4 Doelmatig organiseren, vrolijk verantwoorden

Als samenwerkingsverband zorgen we dat we onze basis op orde hebben en zijn duidelijk in hoe we werken en wat scholen, ouders en kinderen en samenwerkingspartners van ons mogen verwachten.

We laten de toekomstagenda van ons samenwerkingsverband (zie onder 3) aansluiten bij het landelijk beleid en dat doen we vanuit onze eigen visie en ambities voor inclusiever denken en doen, ons onderwijs passend(er) maken en samen leren, samen werken. We kiezen voor een programmatische aanpak en formuleren duidelijke doelen om aan te werken.

Als samenwerkingsverband hebben wij geen eigen medewerkers in dienst. De professionals die taken uitvoeren om wat we afspreken in dit ondersteuningsplan te realiseren, werken bij aangesloten besturen of worden extern ingehuurd. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de ondersteuning van kinderen en voor de middelen die ons samenwerkingsverband daarvoor krijgt. Zij verantwoorden de inzet en resultaten naar elkaar en het samenwerkingsverband.

Komende ondersteuningsplanperiode ontwikkelen we aansprekende vormen van verantwoorden om elkaar te inspireren met mooie voorbeelden van inclusiever onderwijs.

Doelmatig organiseren, vrolijk verantwoorden: waaraan willen we werken?

- We betrekken de Ondersteuningsplanraad (OPR) intensiever bij beleidsontwikkelingen in het samenwerkingsverband, versterken de programmaraad in de advies- en klankbordrol richting bestuur en voeren structureel overleg met de schoolbesturen om die beter bij ontwikkelingen in het samenwerkingsverband te betrekken.
- We herijken ons kwaliteitsbeleid en kwaliteitscyclus en ontwikkelen een eigen waarderingskader waarin we aansluiten bij het inspectiekader, met focus op doelmatigheid zodat duidelijk wordt wat we bereiken met ons werk en de inzet van onze middelen.
- We ontwikkelen een programmatische aanpak die gekoppeld is aan de brede toekomstagenda van het samenwerkingsverband, een jaarplanning en jaargenda's.
- Schoolbesturen leggen eenduidig verantwoording af over inspanningen en resultaten en daarnaast ontwikkelen we 'vrolijke' verantwoordingsvormen.
- We evalueren systematisch hoever we op weg zijn met ambities en doelen in dit ondersteuningsplan en voeren voortgangsgesprekken met de schoolbesturen.
- We sluiten in onze communicatie aan bij de informatie- en communicatiebehoeften van onze stakeholders

Houvast en inspiratie

In ons beleid sluiten we aan op de hoofddoelen van passend onderwijs:

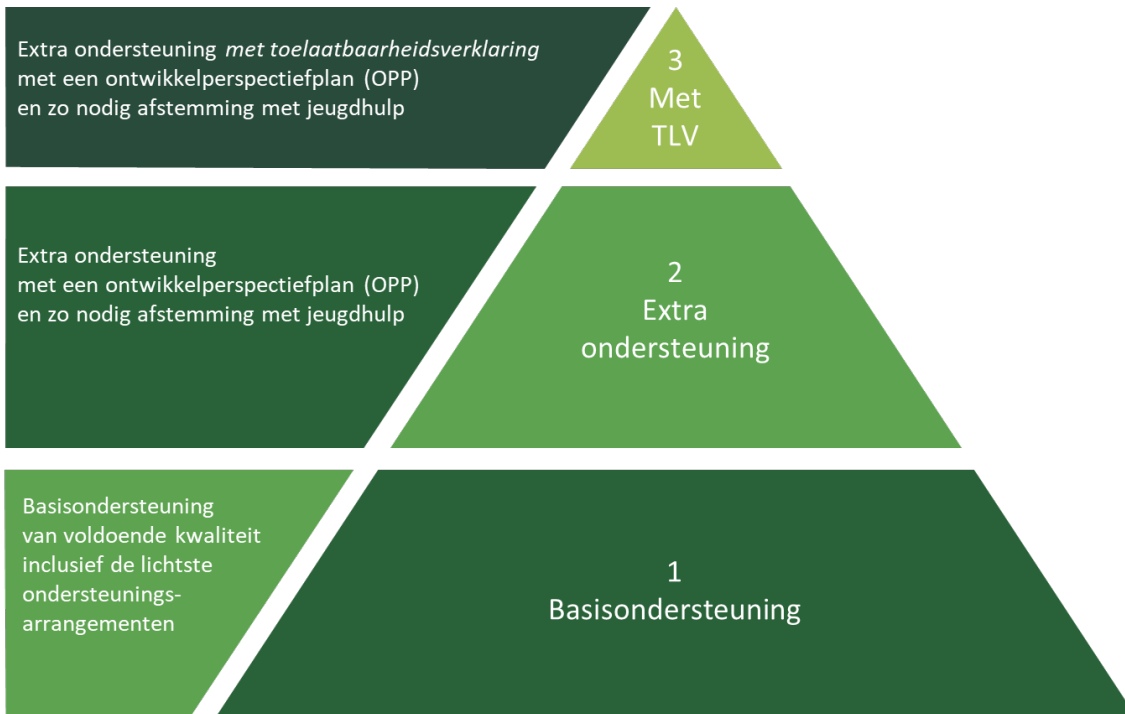
1. de ondersteuningsbehoefte is leidend
2. de leerling wordt gehoord
3. de leraar wordt ondersteund en toegerust
4. de ouder is gelijkwaardig partner
5. er is een dekkend netwerk van voorzieningen
6. er is transparantie en verantwoording over de ondersteuningsmiddelen
7. er is acceptabele administratieve belasting

Uit: Voortgangsrapportage verbeteraanpak passend onderwijs (december 2021)

5 Ieder kind passende ondersteuning

Inclusiever onderwijs begint met goede, passende ondersteuning voor ieder kind, liefst thuis nabij. Voor elke vorm van ondersteuning geldt: niet het kind hoeft zich aan te passen. De school stemt het onderwijsaanbod, de begeleiding, hulpmiddelen en de leeromgeving af op wat een kind nodig heeft voor zijn ontwikkeling. We maken het onderwijs steeds passender en willen inclusiever (leren) denken en doen. Over de koers die we komende jaren willen volgen en de mindset waarmee we dat doen, is meer te lezen in hoofdstukken 2 en 3; in dit hoofdstuk gaat het over (de afspraken over de) organisatie van ondersteuning.

5.1 Ondersteuning voor ieder kind: hoe organiseren we dat?

1 Basisondersteuning

Een sterke 'basis' is het fundament voor passend (en inclusiever) onderwijs. Elke school biedt daarom goede basisondersteuning. Hieronder vallen alle preventieve en licht curatieve interventies die het onderwijsteam zelf, of onder eigen regie/verantwoordelijkheid planmatig uitvoert, al dan niet met inzet van expertise van andere scholen of ketenpartners.

Welke ondersteuning een school biedt aan zijn leerlingen en hoe het team werkt aan passender, inclusiever onderwijs, beschrijft het in het schoolondersteuningsprofiel (SOP; zie bijlage 1).

Over de (minimale) kwaliteit van de basisondersteuning hebben wij in het samenwerkingsverband afspraken gemaakt (zie bijlage 2). Zo is een veilig en goed pedagogisch klimaat een belangrijke voorwaarde. Verder werken onderwijsprofessionals handelingsgericht. Zij kijken naar de mogelijkheden van leerlingen en stemmen hun aanpak en begeleiding af op wat leerlingen nodig hebben. Teams werken hierin samen met ouders en zo nodig met jeugdteams en andere ketenpartners.

Wij maken een eigen waarderingskader voor de ondersteuning die scholen in ons samenwerkingsverband bieden, waarin we aansluiten bij het inspectiekader. Mocht er een landelijke norm komen voor basisondersteuning – hierover wordt al enige tijd gesproken – dan sluiten we daarop aan.

2 Extra ondersteuning

Heeft een leerling extra ondersteuning nodig om zich optimaal te ontwikkelen? Dan kan de school dat – al dan niet met andere scholen of ketenpartners – meestal zelf goed bieden in de vorm van een zogenoemd arrangement.

Een extra ondersteuningsvraag kan voortkomen uit de barrières die een leerling ervaart bij het leren of ‘meedoen’. Samen met ouders en liefst ook de leerling maakt de school een passende aanpak en kijkt daarvoor naar de:

- verschillende ontwikkelingsgebieden van een kind
- beschermende en belemmerende factoren in het onderwijs, thuis en de vrije tijd
- onderwijs- en opvoedingsbehoeften op school, thuis en in de vrije tijd
- ondersteuningsbehoefte van de leraar, de school en ouders
- ontwikkelingsdoelen

De school kijkt ook of jeugdhulp of de inzet van expertise van andere ketenpartners wenselijk is.

Als een leerling extra ondersteuning krijgt, dan maakt de school altijd een ontwikkelperspectiefplan (OPP)*. Dit is (onder meer) een ‘groeidocument’. Daarin staat hoe lang een leerling welke ondersteuning krijgt, hoe we de effecten daarvan volgen en op welke momenten we de aanpak eventueel bijstellen. Met die aanpak (het zogenoemde handelingsdeel) moeten ouders ook instemmen.

Voor het organiseren van extra ondersteuning en het bieden van arrangementen, krijgen schoolbesturen geld van het samenwerkingsverband. De doelmatige inzet hiervan verantwoorden schoolbesturen aan elkaar en het samenwerkingsverband.

**Voor het OPP gebruiken we in het samenwerkingsverband hetzelfde format. Dat is webbased en goed beveiligd, zodat we zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens van leerlingen en ouders.*

3 Extra ondersteuning met toelaatbaarheidsverklaring (TLV)

Soms heeft een kind intensievere ondersteuning nodig om zich goed te ontwikkelen op de basisschool, of in het speciaal basisonderwijs of het speciaal onderwijs. Voor deze ondersteuning is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig van het samenwerkingsverband*.

Hoe die TLV-aanvraag in zijn werk gaat, is uitgewerkt in de TLV- procedure (bijlage 3). De basisschool vraagt een TLV aan. Blijkt in de voorschoolse periode dat plaatsing in het speciaal (basis)onderwijs de enige optie is voor een kind, dan kan ook die ‘ontvangende’ school de TLV-aanvraag doen.

Ouders zijn altijd betrokken bij een TLV-aanvraag. Willen ouders daaraan niet meewerken en vindt de school de TLV-aanvraag wél noodzakelijk, omdat de situatie op dat moment onhoudbaar is voor een leerling? Dan kan de TLV zonder ouderlijke instemming worden aangevraagd. Dit gebeurt gelukkig zelden en ouders worden hoe dan ook altijd gehoord.

Zijn ouders of de school het niet eens met de toelaatbaarheidsbeslissing van het samenwerkingsverband, dan kunnen zij in beroep gaan bij de landelijke geschillencommissie. Ouders krijgen hierover altijd informatie bij de TLV-aanvraag (zie bijlage 4 voor de regeling bezwaar en beroep).

Een kleine groep leerlingen met zeer complexe ondersteuningsbehoeften is (tijdelijk of voor langere periode) met een TLV aangewezen op het speciaal (basis)onderwijs. We streven ernaar dat maximaal 1 procent van alle kinderen in onze regio, naar dit gespecialiseerde onderwijs gaat. Ook willen we in onze regio géén thuiszitters en willen we meer leerlingen met een leerplichtontheffing toeleiden naar onderwijs (ook als dit zou leiden tot een groei van het gespecialiseerde onderwijs).

Dit willen de schoolbesturen realiseren door in het samenwerkingsverband met elkaar inclusiever te (leren) denken en doen en het reguliere basisonderwijs steeds passender te maken. Komende ondersteuningsplanperiode onderzoeken we met elkaar of en hoe we deze ambities verder kunnen waarmaken in het samenwerkingsverband.

We kijken regelmatig of een kind in het speciaal (basis)onderwijs – eventueel met extra ondersteuning - kan overstappen naar de reguliere basisschool. In bijlage 5A en 5B meer over terugplaatsing.

**Voor plaatsing in het speciaal (basis)onderwijs is een TLV wettelijk verplicht.*

5.2 Dekkend netwerk

Schoolbesturen hebben zorgplicht. Dat betekent dat de school waar een kind wordt aangemeld voor passend onderwijs moet zorgen. Dat kan op die school zelf zijn, of op een andere, meer passende school. Samen zijn alle schoolbesturen in ons samenwerkingsverband verantwoordelijk voor álle kinderen in het samenwerkingsverband.

Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor een ‘dekkend netwerk’, zodat we ieder kind in de regio – zo thuis nabij mogelijk - kunnen bieden wat het nodig heeft.

In ons samenwerkingsverband vind je twee expertisecentracentra: Dienstencentrum Zaan Primair (onder bestuur van Zaan Primair) en Agora Support Passend Onderwijs (onder bestuur van Agora). Zij delen hun expertise met scholen in het samenwerkingsverband, als leerlingen extra ondersteuning nodig hebben. Elk schoolbestuur is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en borging van expertise die basisscholen nodig hebben om hun leerlingen optimaal te ondersteunen. ‘Eenpitters’ De Werf, De Vrije School Zaanstreek, de Horizon en De Eigen Wijs en ook voor de scholen Opspoor kunnen desgewenst een overeenkomst sluiten met de grotere collega-schoolbesturen en gebruikmaken van hun expertise. Zo nodig kan het samenwerkingsverband ook aanvullend expertise inzetten.

De schoolbesturen hebben beperkt expertise in huis op het gebied van ondersteuning aan kinderen die slechtziend of blind zijn of die kampen met spraaktaalproblemen. Daarom werken we in het samenwerkingsverband samen met Visio (cluster 1) en Kentalis (cluster 2). Scholen kunnen zelf een beroep doen op deze organisaties.

De coördinatoren van het samenwerkingsverband stemmen ook geregeld af met de organisaties en bespreken de kwaliteit van de geboden expertise, de communicatie en hoe eventuele wachtlijsten ingekort kunnen worden. Zo nodig zoeken we ook verbinding met andere deskundigen, denk aan experts op het gebied van epilepsie.

6 Samenwerking met gemeenten en jeugdhulp

Goede samenwerking tussen professionals in onderwijs, jeugd- en welzijnsvoorzieningen, opvoedings- en opgroei-ondersteuning en jeugdhulp komt de ontwikkeling van kinderen ten goede. Als samenwerkingsverband werken we intensief samen met de gemeenten Oostzaan, Wormerland en Zaanstad.

Juist op school kunnen leraren in een vroeg stadium signaleren dat een kind thuis mogelijk ondersteuning nodig heeft. Omgekeerd kan inzet van schoolmaatschappelijk werk en jeugdhulp enorm bijdragen aan de ontwikkeling van een kind op school. Daarom is verbinding tussen scholen, schoolmaatschappelijk werk, het jeugdteam en specialistische jeugdhulp heel belangrijk. Samen kunnen we snel in actie komen als het nodig is, en een kind en zijn gezin versterken. Zo voorkomen we dat signalen 'problemen' worden.

6.1 Uitgangspunten samenwerking

We werken in onze regio als onderwijs en gemeenten samen vanuit een gedeelde visie. Wat zijn de uitgangspunten voor onze samenwerking?

- Ouders zijn als eerste verantwoordelijk voor hun kinderen. Het is belangrijk dat ouders en school samen optrekken. Dit resulteert in educatief partnerschap.
- De basis op orde: kwalitatief goed onderwijs en sluitende voorzieningen voor opvoedings- en opgroei-ondersteuning en jeugdhulp.
- Voor iedereen een passende plek in de samenleving: participatie naar vermogen en op eigen wijze.
- Preventie en vroegtijdig signaleren, gecombineerd met het inzetten en vergroten van de eigen kracht van ouders, leerlingen en leraren en schoolmaatschappelijk werk, zorgen ervoor dat kleine problemen klein blijven en problemen gerelateerd aan de school, daar worden opgelost.
- Als ondersteuning nodig is, wordt deze snel, effectief, in samenhang en in een vertrouwde omgeving ingezet.
- De ondersteuningsbehoefte van een kind en zijn omgeving is leidend en ondersteuning sluit aan bij wat nodig is.
- Professionals werken vanuit een houding van 'zorgen dat' in plaats van 'zorgen voor'; schoolmaatschappelijk werkers sturen niet door naar jeugdhulp, maar halen jeugdhulp erbij.

6.2 Samenwerking school en jeugdteam

Een jeugdteam kan een kind, zijn ouders en de school helpen bij ondersteuningsvragen op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling, gedrag, een verstandelijke beperking of opvoeding, of een combinatie daarvan. Ook als sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld, is het jeugdteam paraat.

Het jeugdteam heeft als taken: informatie en voorlichting, signalering, analyse/triage/diagnose, verwijzing naar specialistische hulpverlening, beoordeling van een aanvraag voor een persoonsgebonden budget, sociale en praktische steun en begeleiding, ambulante jeugdhulp, inschatten van veiligheidsrisico's, afstemming met sociale wijkteams, andere jeugdteams en hoofdaanbieders van specialistische jeugdhulpverlening.

6.3 Schoolmaatschappelijkwerk en jeugdhulp

Schoolmaatschappelijkwerk is de schakels tussen school en het jeugdteam. Zij stimuleren ouders om zo nodig gebruik te maken van het jeugdteam. Zij werken in en vanuit de school, nemen zorgtaken weg bij leraren en intern begeleiders, helpen signalen vroeg te herkennen en bemiddelen als contacten tussen school en ouders verstoord dreigen te raken.

De inzet van schoolmaatschappelijkwerk wordt gesubsidieerd door de gemeenten.

6.4 Thuiszitters

Als samenwerkingsverband zijn wij aangesloten bij het Thuiszitterspact Zaanstreek (zie bijlage 6). Met ketenpartners willen we voorkomen dat kinderen of jongeren thuis komen te zitten. De doelstellingen waar wij aan meewerken:

- geen thuiszitters!
- komt een kind tóch thuis te zitten dan moet er binnen drie maanden zicht zijn op een onderwijsplek of alternatief daarvoor
- goede communicatie tussen scholen, jeugdteams en de Veilig Thuisinstellingen
- goede registratie van thuiszitters en de activiteiten die we inzetten om dit te voorkomen of te beëindigen

Met verschillende partners doen we er alles aan om (dreigende) thuiszitters die passende plek te bieden, op school en/of in de jeugdzorg. Samen doen we wat nodig is, ook als dit vraagt om maatwerk en gezamenlijke financiering van ondersteuningstrajecten. Schoolbesturen in ons samenwerkingsverband kunnen hun zogenoemde doorzettingsmacht gebruiken om een passende onderwijsplek te bieden voor een kind en het coördinatie van het samenwerkingsverband ondersteunt hierbij.

We werken nauw samen met leerplichtambtenaren van de gemeenten, om te voorkomen dat verzuim leidt tot thuiszitten en te stimuleren dat kinderen gebruik kunnen maken van hun leerrecht.

We willen voorkomen dat een ontheffing van leerplicht nodig is. Wordt zo'n ontheffing aangevraagd, dan kijkt leerplicht naar het onafhankelijke advies van een GGD-arts, maar ook naar het advies van een orthopedagoog uit het samenwerkingsverband. Zo worden ook onderwijsmogelijkheden meegenomen in besluiten.

Gemeenten verlenen ontheffing voor maximaal een jaar, tenzij volstrekt duidelijk is dat een kind geen deel kan nemen aan het onderwijs. Tijdens de ontheffingsperiode kijken we naar onderwijsmogelijkheden. Na twee verlengingen kan de gemeente besluiten tot een permanente ontheffing, maar alles is erop gericht dat een kind tóch naar school gaat.

Voor kinderen die al een ontheffing van de leerplicht hebben, doen we er alles aan om een kind onderwijs te laten volgen. Met de gemeente gaan wij met de ouders en het kind na of er onderwijsmogelijkheden zijn en hoe we ervoor kunnen zorgen dat een kind stap voor stap terugkeert naar school.

6.5 Leerlingenvervoer

De gemeente is verantwoordelijk voor het toewijzen van leerlingenvervoer en heeft hiervoor regels opgesteld. Kan een kind niet zelfstandig naar school en lukt het ouders of anderen in het persoonlijk netwerk niet om te zorgen voor vervoer, dan moet de gemeente daarvoor zorgen en dit betalen. Gemeenten en samenwerkingsverband hebben afspraken gemaakt over het aanvragen hiervan. Sommige ouders vinden zo'n aanvraag doen lastig en kunnen daarvoor terecht bij het jeugdteam.

Bij het besluit over toekenning van het leerlingenvervoer telt het schooladvies zwaarwegend mee. De school kent het kind en zijn gezin immers en kan de noodzaak voor leerlingenvervoer goed inschatten. Omgekeerd erkent het samenwerkingsverband de verantwoordelijkheid van de gemeente om het leerlingenvervoer al dan niet toe te kennen. Soms adviseert het samenwerkingsverband ouders over de best passende onderwijsplek - dan faciliteert de gemeente vervoersondersteuning.

6.6 Overlegstructuur gemeenten

Basisafspraken tussen gemeenten en samenwerkingsverband – over het ondersteuningsplan en het jeugdbeleid - worden vastgelegd in het bestuurlijke OOGO (op overeenstemming gericht overleg). Wethouders en schoolbestuurders ontmoeten elkaar in het Bestuurlijk Overleg Onderwijs en Zaanstad (BOOZ) en maakten samen een onderwijsagenda om ontwikkelingen op het gebied van onderwijs, jeugdhulp en andere beleidsterreinen op elkaar af te stemmen.

In het kernteam passend onderwijs stemt de coördinatie van het samenwerkingsverband af met bestuurders van het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs en ambtenaren van gemeenten, over de ontwikkeling en uitvoering van onderwijs- en jeugdbeleid.

7 Kwaliteitsbeleid

Doen we de goede dingen? Zijn we 'op koers'? Hebben onze acties het juiste effect? Hebben kinderen voldoende baat bij ons werk? Zetten we middelen effectief in? Komende ondersteuningsplanperiode maken we een slag in doelmatig organiseren – we willen met de inzet van activiteiten en geld immers zoveel mogelijk bereiken voor kinderen - en ook in (vrolijk) verantwoorden.

7.1 Tellen en vertellen

De kwaliteit en doelmatigheid van passend onderwijs zijn niet eenvoudig meetbaar aan de hand van eenduidige cijfers. Wij gaan ervan uit dat we naast de kwaliteit die we kunnen 'meten' (zie ook bij 7.3) ook veel kunnen hebben aan de verhalen van leerlingen, ouders, ketenpartners en onderwijsprofessionals van de schoolbesturen.

Praktijkervaringen zijn een belangrijke graadmeter om te bepalen of we de goede dingen doen en of we die ook goed doen. We gaan dus in gesprek met schoolbesturen, de programmaraad, TLV-deskundigen en de ondersteuningsplanraad over actuele ontwikkelingen en de doelmatigheid van onze aanpak. We blijven ook goed in contact met gemeenten en ketenpartners.

Voor ons betekent kwaliteitszorg dus vooral samen met onze stakeholders reflecteren op wat we hebben gedaan en op basis daarvan programma's, doelen en activiteiten aanpassen. We doorlopen deze cyclus van plan-do-check-act steeds zorgvuldig.

Schoolbesturen zorgen ook voor planmatige kwaliteitszorg voor de activiteiten die zij uitvoeren en rapporteren daarover aan collega-besturen en het samenwerkingsverband.

7.2 Doelgericht werken vanuit een programma

We werken als samenwerkingsverband met een programma-aanpak (zie hoofdstuk 4) en hebben richting 2024 vijf programmalijnen beschreven waarin ook de verbetermaatregelen passend onderwijs zijn meegenomen. De doelen en activiteiten per programmalijn worden jaarlijks uitgewerkt in een (kalender) jaarplan. Daarin beschrijven we de resultaten die we willen realiseren en wie wat wanneer doet. Hierbij hoort de kalenderjaarbegroting.

Een aantal projecten of ondersteuningsarrangementen wordt door de schoolbesturen uitgevoerd. Hiervoor sluiten we dienstverleningsovereenkomsten af waarin we afspraken maken over inspanningen, resultaten, de doelmatige inzet van middelen en de manier van verantwoorden.

7.3 Resultaten monitoren en (vrolijk) verantwoorden

Als samenwerkingsverband willen en moeten wij ons werk en de middelen die we daarvoor inzetten, verantwoorden. We spreken duidelijk af wie in ons samenwerkingsverband waarover verantwoording aflegt en hoe dat gebeurt.

Eens per jaar verantwoorden we ons werk in ons jaarverslag en in de jaarrekening (te vinden op onze website).

Natuurlijk houden we tussentijds de vinger aan de pols. Via onze monitor volgen we de instroom en deelname in het speciaal (basis)onderwijs, de TLV-toekenningen en -afwijzingen, de doorlooptijd en groeitrends van TLV-aanvragen en het aantal thuiszitters. Ook rapporteren we over de kwaliteit van de TLV-procedures.

In 2022 willen we met één monitor gaan werken en ons werk op dezelfde manier verantwoorden.

Met de data uit de monitor kunnen we trends en ontwikkelingen goed volgen en vergelijken met landelijke cijfers. De coördinatie analyseert de data en legt die en eventuele maatregelen om bij te sturen voor aan het bestuur.

Schoolbesturen ontvangen van het samenwerkingsverband middelen voor passend onderwijs naar rato van hun leerlingenaantal. Dit staat in de begroting als ondersteuningsbudget. Besturen verantwoorden de besteding van deze middelen volgens de kwaliteitsstandaard die het bestuur vaststelt.

Schoolbesturen rapporteren ook inhoudelijk en financieel over zaken waarvoor zij rechtstreeks middelen ontvangen, zoals de aanvullende zorgbesteding en de inzet van schoolmaatschappelijk werk. Van projecten, dienstverleningsovereenkomsten (ook wel service level agreements) en bijzondere activiteiten maken uitvoerders evaluatieverslagen.

Wij denken dat we meer leren van het verhaal áchter de cijfers. Data zijn voor ons dus vooral ook voeding voor het goede gesprek over de kwaliteit en doelmatigheid van ons werk. De komende jaren zetten we met de schoolbesturen in op het ontwikkelen van aansprekende vormen van verantwoording, om van elkaar te leren, elkaar te inspireren en onze aanpak te versterken.

8 Programma-aanpak

Vanuit onze missie en visie werken we de komende jaren aan vijf programmalijnen (zie ook hoofdstuk 3 in dit ondersteuningsplan) die we richting 2024 verder uitwerken. Via deze programmalijnen geven we ook uitvoering aan de verbetermaatregelen passend onderwijs.

Programmalijn 1: inclusiever (leren) denken en doen		
<p>beoogde resultaat</p> <p>Vanuit onze missie en visie willen wij dat ieder kind in de Zaanstreek nu en later mee moet kunnen doen. Een inclusievere samenleving begint op school. In 2024 heeft het samenwerkingsverband met schoolbesturen uitgewerkt hoe inclusiever onderwijs er voor ons uitziet, welke kansen en belemmeringen er zijn en welke (verdere) stappen we de komende jaren zetten. In 2024 is de routekaart met activiteiten, projecten en pilot klaar, inclusief begroting en (meerjaren)planning – die wordt uitgewerkt in het nieuwe ondersteuningsplan 2024-2026. Parallel verminderen we het deelnamepercentage in het gespecialiseerd onderwijs, door daar beleid en activiteiten voor te ontwikkelen, met speciale focus op het jonge kind.</p>		
<p>M1 Leerecht verankeren M2 Landelijk norm basisondersteuning M8 Meer mogelijk maken om thuiszitten te voorkomen M17 leraren beter voorbereiden</p>		
Wat willen we bereiken	Monitoring en verantwoording?	Wat doen we daarvoor?
Doel	Tellen en vertellen	Hoofdactiviteiten
<p>In samenwerking met de schoolbesturen is een gedegen startonderzoek uitgevoerd: Welke specifieke trends zien we t.a.v. de groei van het S(B)O? Wat doen we al in de praktijk? Welke barrières belemmeren gelijke kansen en inclusiever onderwijs? Hoe kunnen we het aantal thuiszitters tot 0 terugbrengen? Hoe kunnen we meer leerlingen met een leerplichtonthefving terugleiden naar onderwijs? Wat zien we als kansrijke stappen?</p> <p>Er is in samenwerking met de schoolbesturen een helder proces voor visieontwikkeling uitgewerkt.</p> <p>Er is een gedeeld beeld binnen het samenwerkingsverband en de schoolbesturen over wat we verstaan onder inclusief denken en handelen en werken aan kansgelijkheid.</p> <p>Het samenwerkingsverband werkt met de schoolbesturen vanuit een routekaart inclusief denken en doen en werkt zo ook aan kansgelijkheid.</p> <p>In de routekaart zijn concrete initiatieven en pilots opgenomen. De routekaart is vertaald naar een concrete jaarplanning.</p>	<p>Het samenwerkingsverband monitort het visieproces. Voortgang en opbrengsten proces worden in bestuur, ondersteuningsplanraad en raad van toezicht besproken.</p> <p>Het samenwerkingsverband monitort de effectiviteit van initiatieven en/of pilots.</p>	<p>Ontwerpen en uitvoeren onderzoeks-aanpak</p> <p>Ontwikkelen visieproces.</p> <p>Matinee-bijeenkomst met directeuren en intern begeleiders (IB).</p> <p>Visiebijeenkomsten met bestuur, directeuren- en IB-netwerken, Programmaraad, OPR.</p> <p>Verwerken opbrengsten.</p> <p>Uitwerken routekaart, inclusief implementatieplan.</p> <p>Onderzoek barrières.</p> <p>Routekaart vertalen naar jaarplan en Ondersteuningsplan 2024 – 2026.</p> <p>Pilots op (kleine schaal).</p>

<p>Samen met de schoolbesturen is er beleid uitgewerkt gericht op het terugdringen van de stijging in deelnamepercentages speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs.</p>	<p>Nulmeting deelname speciaal (basis)onderwijs.</p> <p>Uitvoering beleid volgens planning.</p> <p>Monitoren doelmatigheid aanpak aan de hand van monitor.</p>	<p>Heroriëntatie monitoraanpak met coördinatie en programmaraad/ TLV- deskundigen.</p> <p>Verkenning mogelijke oorzaken (inclusief verkenning landelijke trends).</p> <p>Interviews met meer en minder verwijzende scholen (TLV-aanmeldingen).</p> <p>Formuleren beleidsaanpak in samenspraak met besturen en directeuren- en IB- netwerken.</p>
<p>Samen met de schoolbesturen is er beleid uitgewerkt gericht op het jonge kind.</p>	<p>Nulmeting en trends in aanmelding en plaatsing in beeld brengen.</p> <p>Uitvoering beleid volgens planning.</p> <p>Monitoren doelmatigheid aanpak aan de hand van monitor.</p>	<p>Heroriëntatie monitor-aanpak met coördinatie en programmaraad/ TLV-deskundigen.</p> <p>Verkenning mogelijke oorzaken (inclusief verkenning landelijke trends).</p> <p>Gesprekken met relevante betrokkenen over de steekproef TLV-aanmeldingen.</p> <p>Formuleren beleidsaanpak in samenspraak met besturen en directeuren- en IB- netwerken.</p>

Programmaliijn 2: onderwijs passender maken

beoogde resultaat

Scholen maken hun onderwijs steeds passender, wat bijdraagt aan inclusiever onderwijs. Als samenwerkingsverband faciliteren we dit mede door meer inzicht te krijgen en te geven in de expertise die in onze regio beschikbaar is (of moet komen) voor ondersteuning. Een nieuw SOP-format helpt ons hierbij. Ook herzien we de terugplaatsingsregeling, doen onderzoek naar de hoge instroom in het speciaal (basis)onderwijs en arrangeren passend(er) onderwijs voor kinderen met spraaktaalproblemen, voor nieuwkomers en voor thuiszitters.

M3 Strakkere zorgplicht

M4 Uitgaan van hoorrecht

M6 Betere informatie in schoolgids over ondersteuningsmogelijkheden

M8 Meer mogelijk maken voor om thuiszitten te voorkomen

M10 Heldere stappen wanneer ouders en school er niet uitkomen

M11 Uitspraken geschillencommissie worden bindend

Wat willen we bereiken	Monitoring en verantwoording?	Wat doen we daarvoor?
Doel	Tellen en vertellen	Hoofdactiviteiten
<p>Het format van de schoolontwikkelingsprofielen (SOP) geëvalueerd.</p> <p>Op basis van de evaluatie is het SOP (waar nodig) aangepast.</p> <p>Scholen hebben hun SOP op basis van het bijgestelde format, geactualiseerd.</p> <p>Scholen hebben een publieksvriendelijke versie van het SOP</p> <p>Scholen hebben hun geactualiseerde SOP op hun website staan.</p> <p>Het samenwerkingsverband heeft op basis van de geactualiseerde SOP's een helder beeld van het gezamenlijke netwerk.</p>	<p>Voortgang monitoren in regulier overleg coördinatie en bestuur.</p> <p>Alle scholen hebben een bijgesteld SOP</p> <p>De SOP's zijn gepubliceerd op de websites.</p> <p>Monitorgesprek met besturen over SOP</p>	<p>Evaluatieproces SOP</p> <p>Bijstellen format door coördinatie.</p> <p>Raadpleging over format bij besturen/ scholen.</p> <p>Formele besluitvorming format.</p> <p>Overzicht gezamenlijk netwerk ontwikkelen.</p> <p>Communicatie vanuit samenwerkingsverband naar besturen en scholen/het gezamenlijke netwerk op basis van de SOP's.</p>
<p>De terugplaatsingsregeling en het terugplaatsingsbeleid zijn geëvalueerd en geactualiseerd.</p>	<p>Evaluatiegesprekken betrokkene bij terugplaatsing.</p> <p>Monitoring (bijgestelde) terugplaatsingsbeleid via monitor.</p>	<p>Evaluatie terugplaatsingsregeling en terugplaatsingsbeleid met coördinatoren, programmaraad, speciaal (basis)onderwijs en deelnemer per bestuur.</p>

Er is een duidelijk beeld van de oorzaken voor de hoge instroom nieuwkomers in s(b)o.	Trends via monitor volgen. Trendanalyse met TLV- deskundigen, coördinatie en programma-raad.	Onderzoek naar voorkomen hoge instroom nieuwkomers in s(b)o. Verkennde gesprekken met betrokkenen (steekproef TLV- aanvragen nieuwkomers). Coördinatie verwerkt opbrengsten in notitie. Bespreken notitie in relevante overleggen.
Er is met Kentalis een duidelijk beeld van het hoge aantal TLV-aanvragen TOS.	Trends via monitor volgen. Trendanalyse met TLV- deskundigen, coördinatie en programma-raad.	Verkenning vraagstuk TLV's Kentalis (met TOS- problematiek).
Mogelijkheden voor afstandsonderwijs worden goed benut voor thuiszitters	Via thuiszittermonitor.	In kaart brengen huidige mogelijkheden en gebruik. Informatie delen met schoolbesturen en scholen. Informatie inbrengen aan thuiszittertafel.
We hebben in beeld welke nieuwe maatwerktrajecten nodig zijn om het onderwijs in de regio passend er te maken.	Jaarlijkse monitor.	Verkennde gesprekken directeuren- en IB-netwerken, programma-raad, TLV- deskundigen, speciaal (basis)onderwijs, Kernschool.

Programmaliijn 3: samen leren, samen werken

beoogde resultaat

Schoolbesturen in het samenwerkingsverband willen intensiever samenwerken vanuit een gedeelde visie op inclusiever onderwijs en een inclusievere samenleving. Daarin worden stappen gezet in programmaliijn 1 (visieontwikkeling) en die maken we ook graag concreet. In 2024 is een gezamenlijke, brede toekomstagenda klaar die vertaald kan worden in het nieuwe ondersteuningsplan 2024-2026. Ook op schoolniveau zetten we steviger in op het delen van kennis en ervaringen en op gezamenlijke scholing en intervisie. We starten een aantal pilots om ook de samenwerking tussen school en jeugdhulp in/en de wijk te versterken. Het jeugd- en oudersteunpunt is in 2024 operationeel.

M4 Hoorrecht

M7 Jeugd- en oudersteunpunt

M9 betere en snellere besluiten; doorbraakaanpak wanneer onderwijs en zorg niet tot een aanbod komen

M12 Geen VT- melding bij een puur geschil over passend onderwijs

M16 Expertise van jeugdhulp beter benutten in de school

M17 Leraren beter voorbereiden

Wat willen we bereiken	Monitoring en verantwoording?	Wat doen we daarvoor?
Doel	Tellen en vertellen	Hoofdactiviteiten
<p>Het samenwerkingsverband en de gezamenlijke schoolbesturen hebben samen een brede toekomstagenda opgesteld.</p>	<p>Thema in alle overleggen van bestuur, ondersteuningsplanraad en raad van toezicht.</p>	<p>Matinee(inspiratie)bijeenkomst ondersteuningsplan.</p> <p>In kaart brengen actuele ontwikkelingen samenleving, regio, onderwijs (context).</p> <p>Verkennde gesprekken met leerlingen en ouders.</p> <p>Diner pensant/lunchoverleg/ronde tafelgesprek met onderwijsprofessionals en ketenpartners in/rond de school.</p> <p>Gezamenlijke thema's in beeld en vertalen in toekomstagenda en ondersteuningsplan 2024 – 2026.</p>
<p>Er is een uitgewerkte aanpak, samen met de schoolbesturen, voor kennisdeling binnen het samenwerkingsverband en tussen schoolbesturen</p>	<p>Kennisdelingsactiviteiten worden uitgevoerd volgens planning.</p> <p>Evaluatie gekoppeld aan gewenste opbrengsten activiteiten.</p>	<p>Gezamenlijke studiedagen en themabijeenkomsten.</p> <p>Studiedag intern begeleiders en directeurs.</p> <p>Professionaliseringsaanbod op gemeenschappelijke thema's schoolbesturen, met focus op inclusiever onderwijs.</p> <p>Intervisie.</p> <p>Casusbesprekingen TLV-functionarissen en coördinatie.</p> <p>Delen 'good practices' via website en nieuwsbrieven.</p>

<p>Het jeugd- en oudersteunpunt is samen met het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs ingericht en 'draait'.</p>	<p>Uitvoering volgens projectplan en landelijke mijlpalen.</p>	<p>Zie projectplan jeugd- en oudersteunpunt.</p>
<p>Bevorderen wijkgerichte aanpak (netwerken in de wijken).</p> <p>Gezamenlijk met de schoolbesturen enkele pilots wijkgerichte aanpak initiëren.</p> <p>Ervaringen vanuit pilots breder delen binnen het samenwerkingsverband.</p>	<p>Voortgang volgen aan de hand van projectaanpak pilots.</p>	<p>Verkennen landelijke (en internationale) voorbeelden wijkgerichte aanpak.</p> <p>Bezoek aantal praktijkvoorbeelden.</p> <p>Bijdragen aan opzet (tenminste twee) pilots.</p> <p>Volgen pilots.</p> <p>Delen ervaringen pilots.</p>
<p>Intensiveren en optimaliseren samenwerking met jeugdteams (samen met schoolbesturen en gemeenten).</p>	<p>Jaarlijkse monitor en evaluatie samenwerking met jeugdteam.</p> <p>Digitale peiling effectiviteit samenwerking.</p>	<p>Zie projectplan met gemeenten</p>

Programmaliijn 4: doelmatig organiseren en vrolijk verantwoorden

beoogde resultaat

In 2024 werken we met een eigen waarderingskader (lees: norm waarin we aansluiten bij het inspectiekader) voor de basisondersteuning die scholen in ons samenwerkingsverband bieden. Ook werken samenwerkingsverband en schoolbesturen met één monitor om ontwikkelingen te volgen en verantwoorden ons werk en de inzet van middelen op dezelfde manier. Onderdeel van onze kwaliteitszorg is 'het goede gesprek' over die data, om daarmee onze aanpak en koers zo nodig bij te stellen. We hebben nieuwe manieren van 'vrolijk' verantwoorden gevonden en organiseren in 2024 een Festival van Verantwoording. In 2024 werken we vanuit een communicatieplan om de uitvoering van het ondersteuningsplan te ondersteunen. We communiceren op een manier die aansluit bij de communicatiebehoeften van onze stakeholders.

M13 Meer en beter toezicht

M18 Minder administratie voor leraren en school

M19 Heldere eisen aan besturen en samenwerkingsverbanden (programma van eisen)

M21 Verder verbeteren governance

M22 Onnodige kosten voorkomen

M23 Aanpakken onnodige reserves

Wat willen we bereiken Doel	Monitoring en verantwoording? Tellen en vertellen	Wat doen we daarvoor? Hoofdactiviteiten
De betrokkenheid van de ondersteuningsplanraad, de programmaraad en de besturen van eenpitters is versterkt.	<p>Evaluatiegesprekken ondersteuningsplanraad, programmaraad en besturen eenpitters.</p> <p>Agendapunt overleg raad van toezicht en ondersteuningsplanraad.</p>	<p>Bespreken mogelijkheden en wensen OPR, programmaraad en besturen eenpitters.</p> <p>Themabijeenkomsten organiseren.</p> <p>Tijdige informatievoorziening.</p> <p>Inhoudelijke jaarplanningen maken ondersteuningsplanraad, programmaraad en bestuursagenda.</p>
<p>Er is eigen waarderingskader ('norm') uitgewerkt en ingevoerd voor de basisondersteuning.</p> <p>De landelijke norm basisondersteuning is geïntegreerd in het eigen waarderingskader.</p> <p>Het waarderingskader is bekend bij alle scholen.</p> <p>Er is een implementatieplan.</p>	<p>In het waarderingskader is aandacht voor de werkwijze evaluatie en monitoring.</p> <p>Schoolbesturen rapporteren op basis van het waarderingskader.</p> <p>Bestuursgesprekken gaan ook over programma-inhoud en -uitvoering.</p> <p>Inspectierapportages.</p>	<p>Oriëntatie op de landelijke norm en wensen bij de gezamenlijke schoolbesturen over de inhoud van het eigen waarderingskader.</p> <p>Werkgroep ontwikkelt kader in gesprek met schoolbesturen en relevante functionarissen.</p> <p>Externe toetsing kader door twee landelijke experts.</p> <p>Eerste ontwerp kader voorleggen aan interne stakeholders tijdens een denkbijeenkomst.</p> <p>Aanpassen kader op basis van de denkbijeenkomst.</p> <p>Formele besluitvorming waarderingskader.</p> <p>Invoeringsaanpak vertalen naar ondersteuningsplan 2024 – 2026.</p>

<p>Het kwaliteitsbeleid en de kwaliteitscyclus zijn – met focus op doelmatigheid - geëvalueerd en bijgesteld.</p> <p>Er is een geïntegreerde monitor klaar.</p> <p>Er is een eenduidig verantwoordingsformat voor de schoolbesturen (gekoppeld aan verantwoording doelmatigheid).</p> <p>De service level agreements (dienstverleningsovereenkomsten) zijn geëvalueerd en bijgesteld (gekoppeld aan verantwoording doelmatigheid).</p> <p>Er is een programma-aanpak ontwikkeld.</p>	<p>In het kwaliteitsbeleid besteden we aandacht aan evaluatie en monitoring.</p> <p>De monitor levert gegevens over relevante trends, verantwoording schoolbesturen, verantwoording service level agreements, verantwoording programma's, et cetera.</p> <p>Schriftelijke verantwoording service level agreements en evaluatiegesprek met de coördinatie.</p>	<p>Pilot geïntegreerde verantwoording (zie notitie en bestuursbesluit december 2021).</p> <p>Bestuursgesprekken over het kwaliteitsbeleid.</p> <p>Schriftelijke verantwoording besturen en service level agreements.</p> <p>Festival van de verantwoording waarin scholen, schoolbesturen en samenwerkingsverband samen met kinderen, ouders en ketenpartners resultaten en ervaringen delen.</p>
<p>De programma-aanpak is gekoppeld aan een toekomstagenda voor het samenwerkingsverband en de jaarplannen.</p> <p>Programma's, de toekomstagenda en jaarplannen worden systematisch geëvalueerd.</p> <p>In de verantwoording geven we aandacht aan 'tellen en vertellen'.</p> <p>Binnen het samenwerkingsverband kennen we vormen van 'vrolijk verantwoorden'.</p>		

<p>De communicatieaanpak is afgestemd op de communicatiebehoeften van belangrijke stakeholders.</p> <p>Er is een communicatieplan.</p>	<p>Voortgang volgen aan de hand van projectaanpak pilots.</p>	<p>Inventariseren wensen stakeholders in relevante overleggen (ondersteuningsplanraad, jeugd- en oudersteunpunt, andere overleggen), analyse huidige communicatieaanpak en -middelen.</p> <p>Opstellen communicatieplan met daarin in elk geval aandacht voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ontwikkelen aantal communicatievormen op maat, zoals een publieksvriendelijke versie van het ondersteuningsplan, een infographic voor ouders, een strip voor kinderen, een animatie, et cetera - ontwikkeling van een publieksvriendelijke versie van het SOP - poster programma-aanpak voor interne stakeholders - vernieuwing website
--	---	---

Programmalijn 5: Projecten en arrangementen (dienstverleningsovereenkomsten/service level agreements)

beoogde resultaat

Richting 2024 en inclusiever onderwijs kunnen we doorbouwen op een stevig fundament. Daar dragen (maatwerk)arrangementen en inzet van externe expertise aan bij. Hierdoor kunnen leerlingen met vaak specifieke of complexe ondersteuningsvragen vaker thuisnabij, regulier onderwijs blijven volgen. We zetten daarnaast ergotherapie in, bieden gedragsondersteuning, begeleiden meer- en hoogbegaafde leerlingen en bieden een specifiek aanbod voor thuiszitters.

MMS Meer mogelijk maken om thuiszitten te voorkomen

Wat willen we bereiken Doel	Monitoring en verantwoording? Tellen en vertellen	Wat doen we daarvoor? Hoofdactiviteiten
Ergotherapeutisch advies beschikbaar voor alle scholen (200 uur beschikbaar vanuit Heliomare).	De ergotherapeut rapporteert eens per 3 maanden over haar inzet en resultaten. De coördinatie rapporteert jaarlijks in de geïntegreerde monitor over de doelmatigheid van de inzet van de ergotherapeut. Verantwoording via format service level agreements.	Service level agreement met Heliomare. Overleg coördinatie met ergotherapeut. Bekend maken aanpak.
Adviesfunctie primair onderwijs, adviesteam van PI- research. Voorkomen van plaatsingen in het speciaal (basis)onderwijs van leerlingen met (ernstige) gedrags- of psychiatrische problemen door ondersteuning in de basisschool.	Verantwoording via format service level agreements. Evaluatie in monitor.	Service level agreement met PI-research.
Project Buitengewoon leren – Landzijde (project samen met gemeente en Landzijde). Bieden van een onderwijszorgarrangement voor leerlingen die thuiszitten of in een instelling verblijven. Doel van plaatsing is terugleiden van leerlingen. Naar onderwijs.	Project wordt gevolgd door de stuurgroep. De coördinatie maakt deel uit van stuurgroep. Rapportage in monitor. Uitvoering project conform projectplan.	Zie projectplan. Inzet leraar en onderwijsassistente gefinancierd vanuit het samenwerkingsverband. Uitvoeren pilot conform projectplan.
Preventief aanbod voor het jonge kind in regulier onderwijs om instroom jonge kinderen in speciaal (basis)onderwijs te voorkomen	Verantwoording via format service level agreements. Evaluatie in monitor.	Elk bestuur kan onderbouwd een aanvraag indienen voor preventief aanbod. Een aanvraag wordt vormgegeven via een service level agreement. Activiteiten worden uitgevoerd door een schoolbestuur.

<p>Project meer- en hoogbegaafdheid: alle scholen zorgen er voor dat zij een onderwijs- en begeleidingsaanbod beschikbaar hebben, gekoppeld aan de specifieke onderwijsbehoeften van meer- en hoogbegaafde leerlingen.</p> <p>Alle scholen zorgen voor optimale sociale integratie van deze leerlingen.</p> <p>Schoolbesturen voorkomen onderpresteren door tijdige signalering.</p> <p>Wanneer een leerling deelneemt aan een specifiek programma, dan zorgt de school voor een goede afstemming tussen het programma en de reguliere schoolsituatie.</p>	<p>het samenwerkingsverband de voortgang en de doelmatigheid van het project als geheel en van de deelprojecten.</p> <p>Verantwoording vindt plaats op basis van door het ministerie van OCW voorgeschreven formats.</p>	<p>Zie projectplan(vierjarenplan) en deelprojectplannen.</p>
<p>Startgroepen speciaal (basis)onderwijs en Teachgroepen speciaal onderwijs.</p> <p>De dienstverlening en voorwaarden bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beschikbaar stellen van onderwijs-assistentie voor vier begingroepen op s(b)o-locaties (1x Agora en 4x Zaan Primair) - maatwerk extra begeleiding voor leerlingen die dit nodig hebben - voor elke leerling een goede samenhang tussen onderwijs aanbod, ondersteuning en sociale omgeving - intensieve samenwerking met ouders - de vorm van extra ondersteuning is beschreven in het ontwikkel-perspectiefplan - doel is de mogelijke terugkeer naar het regulier onderwijs te bevorderen, dan wel optimaliseren van de schoolloopbaan in s(b)o 	<p>Verantwoording via format service level agreements.</p> <p>Evaluatie in monitor.</p>	<p>Activiteiten op basis van de service level agreements.</p>
<p>Maatwerkarrangementen uitvoeren voor leerlingen met complexe ondersteuningsbehoeften.</p>	<p>Verantwoording via format service level agreements.</p> <p>Evaluatie in monitor.</p>	<p>Activiteiten op basis van service level agreements.</p> <p>Plaatsing in speciale voorzieningen.</p> <p>Maatwerkoplossingen.</p> <p>Individuele onderwijszorgarrangementen (anders dan Landzijde).</p>

9 Organisatie van het samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband heeft geen medewerkers in dienst; de samenwerkende schoolbesturen zijn vooral zelf aan zet om passend – en steeds inclusiever – onderwijs in praktijk te brengen. Hoe zit de organisatie in elkaar?

Samenwerkingsverband primair onderwijs Zaanstreek is een **stichting**.

Het stichtingsbestuur bestaat uit drie van de zeven schoolbestuurders en zij vertegenwoordigen ook de andere besturen. Het bestuur van het samenwerkingsverband werkt vanuit een beleidsvormende bestuursfilosofie. De besturen zijn actief betrokken bij de vorming en vaststelling van het beleid van het samenwerkingsverband. Eigenaarschap en participatie van de deelnemende besturen en zijn hierbij heel belangrijk. Om passend onderwijs zo dicht mogelijk te laten aansluiten bij en vorm te geven in de dagelijkse praktijk van de scholen, hebben schoolbesturen veel verantwoordelijkheid.

De dagelijkse leiding en uitvoering van het beleid van het samenwerkingsverband is in handen van de **coördinatie**, die bestaat uit twee coördinatoren en een ambtelijk secretaris. De coördinatie heeft een beleidsvoorbereidende en beleidsuitvoerende rol.

De **raad van toezicht** bestaat uit drie leden. De raad ziet toe op de wettelijke taken van het samenwerkingsverband en de doelmatige en rechtmatige besteding van middelen. Belangrijke bestuursbesluiten zoals de vaststelling van het ondersteuningsplan, de begroting en de jaarrekening moeten door de raad goedgekeurd worden. Vanuit de positie van betrokken en kritische dialogopartner, is de raad van toezicht verder ook klankbord voor het bestuur.

Medezeggenschap is geregeld via de **ondersteuningsplanraad** waarin ouders en medewerkers meedenken en meepraten over het beleid van het samenwerkingsverband. De raad moet onder meer het ondersteuningsplan goedkeuren.

De **programmaraad** adviseert het stichtingsbestuur over thema's als de instroom van leerlingen en het onderwijsaanbod van het speciaal (basis)onderwijs. De raad toetst ook hoe het staat met de uitvoering van het ontwikkelingsperspectief dat leerlingen in het speciaal onderwijs krijgen. De raad bestaat uit vertegenwoordigers van de samenwerkende besturen en van het speciaal onderwijs in naburige regio's.

We werken volgens de AVG en onze functionaris gegevensbescherming is te benaderen met vragen of klachten over datalekken of ons beleid inzake de beveiliging van persoonsgegevens. Zie voor contactgegevens onze [website](#).

Het bestuur, de raad van toezicht, de ondersteuningsplanraad en de programmaraad werken volgens statuten en reglementen die zijn te vinden op onze website, net als alle contactgegevens.

10 Begroting

Passend onderwijs is gebaseerd op budgetfinanciering. Samenwerkingsverbanden krijgen op lumpsumbasis middelen uitgekeerd, om vormen van onderwijsfinanciering te verzorgen. De samenwerkende schoolbesturen bepalen zelf hoe deze middelen worden ingezet.

10.1. Uitgangspunten

De missie, visie en ambities van het samenwerkingsverband leiden tot de volgende uitgangspunten voor het financieel beleid van het samenwerkingsverband:

- de bekostigingssystematiek bevordert dat zoveel mogelijk middelen en expertise ten goede komen aan de leerlingen op scholen van de samenwerkende schoolbesturen
- als samenwerkingsverband streven we ernaar dat maximaal 1 procent van de leerlingen naar het speciaal (basis)onderwijs gaat - hierdoor is er financiële ruimte om onderwijsondersteuning zoveel mogelijk in de dagelijkse praktijk in de scholen te organiseren
- als samenwerkingsverband streven we naar thuisnabij onderwijs
- als samenwerkingsverband werken we met weinig overheadkosten en weinig centrale voorzieningen
- binnen de begroting maken we een duidelijke splitsing tussen projectgelden en structurele middelen - dit biedt kansen voor nieuw beleid en pilots, passend bij onze ambities
- als samenwerkingsverband scheppen we financiële randvoorwaarden om op maat (maatwerkarrangementen) in te spelen op ingewikkelde situaties waarin sommige kinderen en hun gezinnen zich bevinden - we reserveren ook budget om met de gemeenten te werken aan 'doorbraakoplossingen'
- het samenwerkingsverband heeft geen eigen personeel in dienst, maar leent medewerkers in van samenwerkende schoolbesturen of huurt extern in
- de schoolbesturen dragen elk afzonderlijk het risico voor het personeel dat werkt voor het samenwerkingsverband - de overdrachten van loonkosten verlopen met ingang van de kalenderjaarbegroting 2022 allemaal volgens dienstverleningsovereenkomsten of service level agreements (sla's)
- als samenwerkingsverband sturen we op het beperken van financiële en personele risico's - wij houden daarom een beperkt weerstandsvermogen aan van 1,5 procent en sturen nadrukkelijk op het voorkomen van opbouw van bovenmatige reserves (zie ook het Bestedingsplan inzet bovenmatige reserve, bijlage 7)

Addendum

Vanaf 1 januari 2023 wordt de bekostiging van samenwerkingsverbanden vereenvoudigd. Praktisch gezien is de invoerdatum van deze vereenvoudiging 1 januari 2023. Samenwerkingsverbanden moeten in dit kader een vangnetbepaling voor aanvullende bekostiging in hun ondersteuningsplan (gaan) opnemen. Deze bepaling is er voor scholen voor gespecialiseerd onderwijs die te maken krijgen met een meer dan gemiddelde toename in het aantal leerlingen na 1 februari. Landelijk wordt nog gewerkt aan handreikingen hiervoor. Later dit jaar (2022) zal in een addendum bij dit Ondersteuningsplan de vangnetbepaling wordt toegevoegd na besluitvorming in bestuur, OPR en RvT.

10.2 (Meerjaren)begroting

Het ondersteuningsplan heeft een looptijd van twee jaar, maar de meerjarenbegroting loopt wel vier jaar (2022-2024). Zie bijlage 8 voor de toelichting bij de begroting 2022 en bijlage 9 voor het meerjarenperspectief 2022 – 2026. In de komende jaren zullen we de begroting nog nadrukkelijker aan onze programma-aanpak koppelen.